

הקרנן לחולין, וכדברי רב.
 מכך שרבא הקשה על דברי רב יהודה בשם רב, מבואר שחולק עליו
 וסובר שחכמים חולקים אף באשם תלוי שהוזמו עדי. הגמרא מביאה
 שאף רבי אלעזר ורבי יוחנן נחלקו בזה. אומרת הגמרא: **בפלוניתא** –
 במחלוקת רב יהודה ורבא נחלקו אמוראים נוספים, שכך נאמר בבית
 המדרש, **אשם תלוי שהוזמו עדי, רבי אלעזר אומר**, הבהמה
 שהוקדשה **הרי היא כמנחת קנאות**, דתניא בבביתא לגבה, שאם
נמצאו עדיה – העדים שאמרו שהאשה נסתרה [וזמין, מנחתה
 תצא לחולין, ואין בה שום קדושה משום שמתברר שהוקדשה
 בטעות. וכן בהמת האשם תלוי שהוזמו עדי יוצאת לחולין מאותה
 סיבה. ורבי יוחנן אומר, אין האשם תלוי יוצא לחולין באופן זה, אלא
ירעה עד שישתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה.
 שואלת הגמרא: **ורבי יוחנן**, מדוע סובר כן, נדמייה למנחת קנאות
 – הלא באמת יש לדמות אשם תלוי למנחת קנאות כדברי רבי
 אלעזר, ולהוציאו לחולין, ומדוע רבי יוחנן חולק על כך. משיבה
 הגמרא: **לא דמי** – אינם דומים, משום שמנחת קנאות **לא לכפרה**
קאיתייא – היא באה, אלא **לקרר** את העין היא באה, כלומר לברר
 האם אכן האשה זינתה כפי שנחשדת, ולכן כאשר מתברר שכלל לא
 נסתרה ואין סיבה לחשוד בה ממילא גם אין צורך במנחתה, ועל דעת
 כן בודאי לא הוקדשה ולכן יוצאת לחולין. **אבל אשם תלוי דלכפרה**
 על החטא שאולי חטא בו **אתי**, מתוך שכלבו נוקפו, הוא **גומר**
ומקדישו גם על הצד שלא חטא.
 אגב שהוזכר לעיל שור הנסקל שהוזמו עדי, מביאה הגמרא דין נוסף
 שנאמר בו: **אמר רבי ברוספדאי אמר רבי יוחנן**, שור הנסקל
שהוזמו עדי לאחר שנגמר דינו לסקילה, **כל המתחייק בו לקנותו**,
זכה בו, מכיון שהוא הפקר לאחר גמר דינו. **אמר רבא**, מסתברא
מעמא דרבי יוחנן – ומסתבר טעמו ונראה שאמר דבריו רק באופן
 זה, כגון **דאמרי** ליה **נרבע שורי** – שאמרו העדים שהשור נרבע על
 ידי אדם אחר, שמתוך שהאמין להם, הפקיר את שורו כיון שיודע
 שסופו להיסקל, **אבל אם אמרו העדים שהאשם עצמו רבע את שורו**,
הוא בעצמו מידע ידע – יודע את האמת **דלא רבע**, ולא מספק
 ליה – אינו מספק את השור, ופרה ומייתי עדים – אלא טורח
 ומביא עדים שזיזו את הראשונים ויפטרו את שורו מסקילה.
 הגמרא מבררת האם בכך שרבא פסק כן, נמצא שהוא חולק על דברי
 ריש לקיש לגבי עיר הנדחת: **ומאי שנא** – ומה שונה דין זה מהא
דאמר רבה בר איתי אמר ריש לקיש, עיר הנדחת – עיר שהעידו
 על רוב תושביה שעבדו עבודה זרה, שהדין הוא שכל הממון שבה
 נאסר בהנאה, **שהוזמו עדיה** – ואחר כך הוזמו העדים שהעידו על
 כך, **כל המתחייק בה לקנות את הממון שבה**, זכה בה – בממון, משום
 שלאחר שנגמר דינה להיחשב 'עיר הנדחת' הפקירו תושביה את
 ממונם מתוך מחשבה שממילא עתיד להיאסר בהנאה, ולכאורה,
 הרי גם שם יודעים התושבים שלא חטאו, ולפי רבא היה לנו לומר
 שלא יפקירו את ממונם אלא יטרוח למצוא עדים שזיזו את
 המעידים עליהם.
 משיבה הגמרא: עיר הנדחת **דרביים נינהו** – שתושביה רבים, כל חד
אמר בדרעתיה – כל אחד מהם אומר לעצמו **אנא לא חטאי אהרינא**
הטא – אמנם אני לא חטאתי אבל האחרים כן חטאו, ומספק ממניה
 – ולכן הוא מספק את ממונו, כיון שיודע שכאשר רוב התושבים
 חטאו נאסר גם ממונם של תושבי העיר שלא חטאו. **אבל הכא** –
 כאן, באדם שהעידו עליו שרבע את שורו, **בדרייה תליא מילתא** –
 שבו בלבד תלוי הדבר האם באמת רבע, הוא בעצמו מידע ידע **דלא**
רבע, ולא מספק ליה, ובודאי באופן זה **טרח ומייתי עדים**.
 הגמרא מביאה מקרה נוסף בו סובר ריש לקיש שהמחזיק בנכסים
 זוכה בהם: **אמר ריש לקיש**, הנותן מתנה לחבירו, **ואמר הלה** –
 המקבל, **אי אפשי בה** – אינני רוצה בה, **כל המתחייק בה לקנותה**,
זכה בה, משום שיצאה המתנה מרשות הנותן ולא נכנסה לרשות
 המקבל, נמצא שהיא הפקר.
 מבררת הגמרא: **ומאי שנא** – ובמה זה שונה מהא – מהדין דאמר

במפריש שני אשמות תלויים לאחריהם כדי שאם יאבד הראשון
 יביא את השני, ונתכפר באחת מהן על ידי שהקריבו, ולאחר מכן
 נודע לו שלא חטא, **דשני ירעה עד שישתאב**, וימכר ויפלו דמיו
 לנדבה. מפרש רב ששת: **מאי מעמא** – מה הטעם שבאופן זה מודה
 רבי מאיר, משום שעד כאן לא (פליגי) – לא חלק רבי מאיר
 עליהן דרבנן – על חכמים, אלא משום דלא גלי דעתיה – לא גילה
 המקדיש את דעתו דלבו נוקפו שמתא, ואין סיבה לומר
 שהקדיש את הקרבן גם על הצד שיתברר שאינו מחויב בו, ולכן
 במקרה כזה הוא יוצא לחולין, **אבל הכא** – כאן, מקרי חד הוא
דאיבעי ליה לאפרישי – הרי אשם אחד הוא היה צריך להפריש,
מאי מעמא אפריש תרי – ומדוע הפריש שנים, אלא בזרעו שעשה
 כן משום דקבר – חשב לעצמו, אי מירכס תרא – אם יאבד אחד מהם
מיכפרנא באידיך חבריה – אתכפר בשני, וכיון דגלי דעתיה –
 שגילה דעתו דלבו נוקפו היה – שחושש הוא לכפרתו, הואיל ובה
 היה, אומדים בדעתו שגמר וקדישו על דעת שתחול עליו הקדושה
 גם אם יתברר שאינו חייב בו.
 הגמרא מביאה אופן שבו מודים חכמים לרבי מאיר שהמפרש
 לאשם תלוי יוצא לחולין: **אמר רב יהודה אמר רב**, מודים חכמים
לרבי מאיר באשם תלוי שהוזמו עדי, כגון שהעידו עליו שנים
 שאכל ספק חלב, והפריש על פי דבריהם אשם תלוי, ועל אחרים
 והעידו שהראשונים היו איתם באותו זמן במקום אחר, ומכאן עדותם
 התבטלה העדות הראשונה, **דיצא וירעה בעדר**. מפרשת הגמרא:
מאי מעמא – מה הטעם שבו מודים חכמים, משום דעד כאן לא
פליגי רבנן עליה – על רבי מאיר, אלא היכא דאפרישיה לקרבן על
פי עצמו – מכח מה שהסתפק בעצמו, ואמרינן לכו נוקפו, וגמר
 בדעתו להקדישו גם אם אינו חייב בו, **אבל היכא דרק על פי עדים**
אפרישיה, ובינו לבין עצמו ידע שבאמת לא אכל ספק חלב, לא היה
 סמוך עליו העדים – אינו סומך על דברי העדים, משום דקבר,
דלמא אתו אחרים ומזמי להו – אולי יבואו עדים אחרים ויזימו
 אותם, ואינו גומר בדעתו להקדיש את הבהמה על הצד שיתברר
 שלא חטא.
 רבא מקשה ממשנתנו על רב: **מתיב רבא**, שנינו במשנתנו שור
הנסקל אינו כן – אין בו מחלוקת כפי שנחלקו באשם תלוי, אלא אם
 נודע שאינו חייב סקילה עד שלא נסקל, יצא וירעה בעדר.
 ולכאורה היכי דמי – במה מדובר, אולימא דאתו בי תרי – אם
 נאמר שבאו שנים, אמרי – ואמרו הרג שור זה אדם, וכי תרי – ושנים
 אחרים אמרי – אמרו לא הרג, מאי תוית דציית לברתיא – מה
 ראית לקבל את דברי האחרונים, ציית להו לקמאי – קבל את דברי
 הראשונים, שהרי אין סיבה לומר שהאחרונים יותר נאמנים. אלא
לאו – אלא ודאי מדובר במשנה בעדי הומה – שהוזמו האחרונים את
 הראשונים, ולכן התקבלו דבריהם באופן מוחלט, ודכוותיה –
 ובדומה זה יש לבאר לגבי אשם תלוי, שמדובר בעדי הומה, ובכל
 זאת פליגי – וחולקים חכמים על רבי מאיר, וסוברים שחלה קדושה
 על הקרבן מתוך שלבו נוקפו, ואם כן מוכח שלא כדברי רב, הסובר
 שכאשר התחייב באשם תלוי על ידי עדים זוממים אין לבו נוקפו ובוזה
 לא חלקו חכמים.
 אביי מיישב את קושיית רבא: **אמר ליה אביי לרבא**, ודלמא – ואולי
 לגבי שור הנסקל לא מדובר בעידי הומה, אלא היכי דמי, כגון
שקא הרוג בגלגלו – שבא לפנינו אותו אדם שעליו העידו שהשור
 הרגו, ומשום כך נפטר השור, שהרי התברר ששקר העידו עליו,
ודכוותיה – ובדומה לזה יש לבאר לגבי אשם תלוי, שמדובר כגון
דחופרה חתיכה, כלומר, להדי שתי חתיכות אחת של חלב ואחת
 של שומן, ועדים מעידים שאכל אחת מהם ואינם יודעים אם אכל את
 החתיכה האסורה, והפריש אשם תלוי על פיהם, ולאחר מכן הוכרה
 החתיכה הנותרת שהיא של חלב, וממילא מתברר שאכל את
 החתיכה המותרת ולא חטא, באופן זה חלקו חכמים שהקרבן
 שהפריש ירעה עד שיסתאב, **אבל היכא דאפרישיה לאשם תלוי על**
פי עדים והוזמו, לא חלקו חכמים על רבי מאיר, אלא מודים שיוצא

1 ניתן לבאר את שיטת רבי עקיבא, ומנין הוא לומד שאשם תלוי צריך
2 להקנות בכסף שקלים. מתרצת הגמרא: לדברי מאן דאמר זה, יליף
3 – לומד רבי עקיבא גזירה שוה 'בְּעֶרְבֵךְ' 'בְּעֶרְבֵךְ' מֵאֲשָׁם מְעִילָה,
4 שנאמר באשם מעילה (ויקרא ה טו) 'וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַה' אֵיל תְּמִים מִן
5 הַצֵּאֵן בְּעֶרְבֵךְ כֶּסֶף שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְאֲשָׁם, ולומדים ממנו לכל
6 האשמות האחרים שנאמרה בהם לשון זו, ובכללם אשם תלוי
7 שנאמר בו (שם ה יח) 'וְהֵבִיא אֵיל תְּמִים מִן הַצֵּאֵן בְּעֶרְבֵךְ לְאֲשָׁם אֶל
8 הַבְּהֵן, וכמו שבאשם מעילה נאמר בפירוש שיש להביאו בכסף
9 שקלים, כך את שאר האשמות יש להביא בכסף שקלים, ואף את
10 אשם תלוי.

11 מקשה הגמרא: לדעת הסוברים שאין דורשים לשון 'תורת', ולומדים
12 דין זה מלשון 'בעררך', אם כן יקשה, אֲשָׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה, דלֹא קָתַב
13 בָּהּ הַפְּסוּק לְשׁוֹן 'בְּעֶרְבֵךְ', מנין שיש להביא אשם בכסף שקלים.
14 מתרצת הגמרא: ילפינן – לומדים זאת בגזירה שוה 'אֵיל' 'אֵיל',
15 שנאמר באשם מעילות (שם ה טו) 'וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַה' אֵיל תְּמִים מִן
16 הַצֵּאֵן, ונאמר באשם שפחה חרופה (שם ט כא) 'וְהֵבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ לַה'
17 אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֵיל אֲשָׁם, וכמו שבאשם מעילות אמרה תורה
18 שיביאו בכסף שקלים, אף בשפחה חרופה עליו להביאו דוקא בכסף
19 שקלים.

20 שנינו במשנה: ומוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא כּו' שאינו מביא את מעילתו וכו',
21 אמר רבי טרפון, מה לזה מביא שתי אשמות, אלא מביא מעילה
22 וחומשה, ויביא אשם בשני סלעים ויאמר: אם ודאי מעלתי, זו מעילתי
23 וזו אשמי, וְאִם כֶּסֶף מעלתי, המעות נדבה ואשם תלוי.

24 הגמרא מבררת את הלשון שנקט רבי טרפון. מקשה הגמרא: מֵאֵי
25 קָאָמַר – מהי כוונת רבי טרפון שאותו אדם אומר 'אם ספק מעלתי,
26 והרי כל הנדון של משנתנו הוא באדם שיש לו ספק אם מעל, ועליו
27 להביא אשם תלוי, ואילו מלשון רבי טרפון משמע שיש צד שמעל
28 בודאי. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבָּא, תְּנִי – יש לשנות במשנה 'אִם
29 בַּסְּפִיקוֹ עֹמֵד לְעוֹלָם, יְהֵא אֲשָׁם תְּלוּי', כלומר, אם ישאר לעולם
30 בספיקו ולא יתברר לו בודאות שמעל, ישאר הקרבן אשם תלוי.

31 שנינו במשנה: שְׁמִינִין שִׁפְחָה עַל הַזֶּדַע מְבִיאוֹ עַל שְׁלֵא הַזֶּדַע.
32 מקשה הגמרא: כיצד אמר רבי טרפון שיכול להביא אשם אחד
33 ולהיפטר, והרי סוף סוף, כִּי מְתִירָה לֵיהּ – כשיתברר לו שחטא
34 בודאי, בְּעֵי לְאִיתוּי – יצטרך להביא אֲשָׁם וְדָא, וכמו שהמסופק אם
35 עבר על חטא ששגגתו אשם, מביא אשם תלוי, אך אם מתברר לו
36 לאחר זמן שחטא בודאות, חזר ומביא אשם ודאי, ואם כן כיצד אמר
37 כאן רבי טרפון שהוא יכול להתנות על אשמו ולהפטר בקרבן אחד.
38 מתרצת הגמרא: אָמַר רַבָּא, מְדַבְּרֵי שְׁנֵיהֶם נִלְמַד – יש ללמוד מדברי
39 רבי טרפון ורבי עקיבא, הסוברים לגבי מעילה מועטת שיכול להביא
40 קרבן אחד ולהתנות עליו, דָּאֲשָׁם וְדָא, לֹא בְּעֵי – אינו צריך יְדִיעָה
41 לְבִתְחִלָּה, אלא אף אם הביא אשם כשעדיין לא נודע לו בודאות
42 שחטא, והתנה שאם יתברר לו שחטא יהא זה אשם ודאי, נפטר

43 לגמרי, וכשיתברר לו לאחר זמן שחטא לא יצטרך לחזור ולהביא
44 אשם אחר.

משנה

45 הרישא של משנתנו מביאה דין נוסף מחמת הכלל האמור במשנה
46 לעיל (כב), שאותו מין קרבן בא באשם ודאי ובאשם תלוי. אשה
47 היולדת או מפילה ולד צריכה להביא שני קרבנות, אחד חטאת ואחד
48 עולה. אך אם הפילה ולד שאין לו דמות אדם, פטורה, כמבואר
49 במשנה לעיל (ג). אם יש ספק מה הפילה, מביאה קרבנות אלו מספק,
50 ועל העולה יכולה היא לעשות תנאי, שאם אינה חייבת בה תהיה
51 העולה נדבה, ונאכלת לכהנים ממה נפשך, או בתורת חובה או
52 בתורת נדבה. אמנם על החטאת אינה יכולה להתנות, כיון שאינה
53 קריבה בנדבה, ולכן מביאה אותה מספק כדי שתותר לאכול
54 בקדשים, אך אינה נאכלת לכהנים, כיון שחטאת העוף אינה נשחטת
55 אלא נמלקת, ואם אינה חייבת בה והיא חולין, מליקתה עושה אותה
56 נבילה.

57 הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאה חֲטָאת הָעוֹף עַל נֶפֶל, והיה לה ספק אם הוא ולד
58 שיש לו צורת אדם, המחייב קרבן, או לא, [אם] עַד שְׁלֵא נִמְלְקה
59 החטאת נזדע, לֵה שִׁילְדָה וְדָא – שילדה ולד המחייבה בקרבן, והיינו
60 שיש לו צורת אדם, תַּעֲשִׂינָה וְדָא – תוקרב החטאת בתורת ודאי
61 ותאכל לכהנים. והטעם לכך, כיון שְׁמִינִין שִׁפְחָה מְבִיאה עַל הַזֶּדַע –
62 על חיוב של לידה ודאית, היא מְבִיאה עַל לֹא הַזֶּדַע – על ספק לידה,
63 וממילא קודם הקרבת הקרבן אפשר לשנותו מספק לודאי.

64 המשנה עוברת עתה לרון באופנים בהם מתחייב האדם באשם תלוי:
65 היו לפני האדם חֲתִיכָה שֶׁל בָּשָׂר חוֹלִין וְחֲתִיכָה שֶׁל בָּשָׂר הַקֹּדֶשׁ,
66 וְאָכַל אַחַת מֵהֶן, וְאִין יוֹדֵעַ אֵיזָה מֵהֶן אָכַל, פְּטוּר מֵאֲשָׁם תְּלוּי,
67 וכדעת חכמים במשנה לעיל (ע"א) שאין אשם תלוי בא על ספק
68 מעילה. רַבִּי עֲקִיבָא מְחַיֵּב אֲשָׁם תְּלוּי, וכשיטתו שם, שספק מעילה
69 מחייב באשם תלוי. אך אם לאחר שאכל את האחת, אָכַל גַּם אֶת
70 הַשְּׁנֵינִי, ונמצא שאכל בודאי גם את החתיכה של ההקדש, מְבִיא
71 אֲשָׁם וְדָא, שהרי ידוע לו בודאות שאכל הקדש, ואף שאינו יודע
72 איזו משתי החתיכות היתה של הקדש.

73 המשנה מביאה מחלוקת באופן ששני אנשים אכלו את שתי
74 החתיכות: אם אָכַל אֶחָד אֶת החתיכה הָרִאשׁוֹנָה, וְכָא אִדָּם אֶחָד
75 וְאָכַל אֶת החתיכה הַשְּׁנֵינִי, ולא ידוע איזו חתיכה היתה של הקדש
76 ואיזו של חולין, זֶה מְבִיא אֲשָׁם תְּלוּי, וְזֶה מְבִיא אֲשָׁם תְּלוּי, שהרי
77 כל אחד מהם מסופק אם אכל בשר הקדש, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא,
78 וכשיטתו לעיל שעל ספק מעילה חייב האדם להביא אשם תלוי. רַבִּי
79 שְׁמַעוֹן אֹמֵר, שְׁנֵיהֶן מְבִיאוֹן אֲשָׁם אֶחָד, ומתנים זה עם זה שאותו
80 אחד שאינו חייב בקרבן ימחל לחבירו על חלקו בקרבן, ונמצא
81 שהקרבן כולו שייך לאותו שחייב בו. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר,

5 כְּהַ, דְּבָרֵי קַיִמִין והמתנה מבוטלת. אבל אם אמר 'מתנה זו בְּמִילָה'
6 [היא], או שאמר 'מתנה זו אֵינָה מְתַנָּה', לֹא אָמַר כְּלוּם, והמתנה
7 קיימת בעל כרחו.

1 רַבָּה בַּר אֲבוּהֵי אָמַר רַב שִׁשְׁתִּי, וְאָמַרְי לֵה אָמַר רַבִּי אֶבְהוֹ אָמַר רַב
2 שִׁשְׁתִּי – ויש אומרים שרבי אבהו אמר זאת בשם רב ששת, מְקַבְּל
3 מֵתַנָּה, שְׁאָמַר לְאַחַר שִׁבְעָת מֵתַנָּה לִידוֹ חוּכָה בַּהּ, מֵתַנָּה זו
4 תִּכְתִּימַל, או שאמר 'מתנה זו מְבוֹטְלָת', או שאמר 'מתנה זו אֵי אֲפִשִׁי

כריתות דף כד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום חמישי) קמה

59 מתרצת הגמרא: **קִסְבָּר** – סובר תנא קמא שהמפקיד עבדו **יָצָא**
60 לְחִירוֹת וְאָסוּר לְהִשְׁתַּעֲבֵד בוֹ, וְצָרִיךְ לָנוּ שְׁחֹרֵר מִכָּרְבוֹ כְּדִי שִׁיחֲשֵׁב
61 עַבְד מִשְׁחֹרֵר לִגְבֵי כָל הַדֵּינִים שְׁחָלִים עָלָיו, וְקִסְבָּר – וגם סובר,
62 שֶׁעַבְד שִׁיחֲשֵׁב לְחִירוֹת וְהוּא מְעוֹקֵב לָנוּ שְׁחֹרֵר – שעדיין לא שחררו
63 רבו בשטר, **אוֹכֵל בְּתֵרוּמָה** אִם רָבו כְּהֵן. דְּהֵינּוּ, שְׁבִאמַת תֵּנָא קִמָּא
64 סוֹבֵר כְּרִישׁ לְקִישׁ שְׁאִמִּירַת 'אִי אִפְשִׁי' לִגְבֵי מִתְנָה מוֹעִילָה לְהַחֲשִׁיבָה
65 הַפְקָר, וְאִבְנֵי עַבְדִּים אִלוּ מוֹפְקִירִים וְיִצְאוּ לְחִירוֹת, אִלָּא שְׁכִינֵי שְׁהִם
66 זְקוּקִים לְשֹׁטֵר שְׁחֹרֵר מִהֶמְקַבֵּל שֶׁהַפְקִירִים, יִכּוּלִים הֵם לְאִכּוֹל
67 בְּתֵרוּמָה כְּדִין עַבְדֵי כְּהֵן.
68 שְׁנֵינִי בְּמִשְׁנָה: **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יִקְרָב כּוֹ' שֶׁאִם אֵינוֹ בֵּא עַל חֹטֵא**
69 **זֶה הָרִי הוּא בֵּא עַל חֹטֵא אַחֵר.**
70 הַגְּמָרָא מְבַרְרַת אֵת שֵׁיטַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: **לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר**
71 **לְמָה לִּי חֹטֵא** – מדוע אמר שרק משום שחטא בחטא אחר יכול
72 לְהַקְרִיבוֹ לְאִשָּׁם, הָא וְ-וְהָרִין **אוֹמֵר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אִשָּׁם תְּלוּי, בְּנִדְבָה**
73 **אֲתִי** – בְּנִדְבָה בֵּא, גַּם לֵאלֹא חֹטֵא. דְּתַנְּנָן – שְׁכֵן שְׁנֵינִי בְּמִשְׁנָה (להלן כה).
74 **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מִתְנַדֵּב אֲדָם אִשָּׁם תְּלוּי בְּכָל יוֹם, דְּהֵינּוּ,**
75 **שִׁיכּוּל לְהִבְיָא קִרְבָּן זֶה בְּנִדְבָה גַּם כְּשֶׁבֵרֵר לוֹ שֶׁלֹּא חֹטֵא.**
76 מתרצת הגמרא: **אוֹמֵר רַב אֲשִׁי, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דָּאֲמָרוּ לוֹ הוּא, כְּלוּמַר**
77 **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כֵּאֵן נוֹקֵט כֵּן לְדַעַת אוֹתָם הַחֲכָמִים שֶׁלֹּא הִנְחִירוֹ לְבִבָּא בֵּן**
78 **בוּטָא לְהִבְיָא אִשָּׁם תְּלוּי בְּיוֹם שְׁלֹאֲחֵר יוֹם כִּיפּוּר, דְּתַנְּנָן – שְׁכֵן שְׁנֵינִי**
79 **בְּמִשְׁנָה לְהֵלֵן (ש) שְׁבָבָא בֵּן בוּטָא רִצָּה לְהַקְרִיב כָּל יוֹם אִשָּׁם תְּלוּי,**
80 **וְאִף בְּיוֹם שְׁלֹאֲחֵר יוֹם הַכִּיפּוּרִים רִצָּה לְהִבְיָא, אִלָּא שְׁהוּי אוֹמְרִים לוֹ**
81 **הַחֲכָמִים, הִמְתֵּן עַד שֶׁתִּכְנַס לְבֵית הַסֶּפֶק – עַד שִׁיתְעוּרֵר אֲצִלְךָ סֶפֶק**
82 **שְׁמָא חֹטָאֵת וְאִזְ תּוֹכֵל לְהִבְיָא, אֲבָל מִיָּד לְאַחַר יוֹם כִּיפּוּר שְׁעֵדִין אִין**
83 **לְהִסְתַּפֵּק שְׁמָא חֹטָאֵת אִין לְהִבְיָא, כִּיּוֹן שְׁיוֹם הַכִּיפּוּרִים כְּבֵר כִּיפּר עַל**
84 **כָּל הַסְּפֻקוֹת. וְלִדְעָה זֶה הִתִּיר כֵּאֵן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֵת הַקְּרִבַת הָאִשָּׁם רַק**
85 **מִשּׁוּם שִׁישׁ לוֹ לְהִסְתַּפֵּק שְׁחֹטָא בְּחֹטָא אַחֵר, כִּיּוֹן שְׁלִפִי אוֹתָם חֲכָמִים**
86 **צָרִיךְ סֶפֶק חֹטָא כְּדִי שִׁיחֲשֵׁב יִכּוּל לְהִבְיָא אִשָּׁם תְּלוּי.**
87 שְׁנֵינִי בְּמִשְׁנָה: **אִם מְשַׁנְּשַׁחְתָּ נֹדַע כּוֹ' לוֹ, יִשְׁפַךְ הַדָּם, וְהִבְשֵׁר יִצָּא**
88 **לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.**
89 הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה טַחֲרִיהַ בְּדַבְרֵי הַמִּשְׁנָה: **קִתְּנִי – שְׁנֵינִי בְּמִשְׁנָה, שֶׁאִם**
90 **נֹדַע לְאַחַר שְׁחִיטָה הַבֶּשֶׂר יִצָּא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה, אִלָּמָא – מוֹכֵחַ מִכֵּאֵן**
91 **שְׁחֹלִין שְׁנִשְׁחָטוּ בְּעֶזְרָה דֵּינִים בְּשְׂרִיפָה, שְׁהָרִי בְּאוּפּוֹן שְׁנֹדַע לְמִבְיָא**
92 **הָאִשָּׁם שֶׁלֹּא חֹטָא, מְתַבְרַר שֶׁהַקְּדֻשָּׁתוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן הִיחָה בְּטַעוֹת וְיִשׁ**
93 **לְהַחֲשִׁיבוֹ כְּחֹלִין. וְדַמְיָנְהוּ – וְיִשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל כֵּךְ, מִמָּה שְׁשֵׁנִינִי**
94 **בְּהַמְשַׁךְ הַמִּשְׁנָה, אִשָּׁם וְדָאִי אֵינוֹ בְּנֵן, אִלָּא אִם נֹדַע לוֹ שֶׁלֹּא חֹטָא**
95 **עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחָט, יִצָּא וְיִרְעָה בְּעֶזְרָה, וְאִם נֹדַע הַדְּבַר מְשַׁנְּשַׁחְתָּ הָרִי**
96 **זֶה יִקְבֵּר. וְהָרִי גַּם אִשָּׁם זֶה הוֹקֵדֵשׁ בְּטַעוֹת וְיִשׁ לְהַחֲשִׁיבוֹ כְּחֹלִין**
97 **שֶׁנִּשְׁחָטוּ בְּעוֹרָה, וּמִדּוּעַ אוֹמַרְתָּ הַמִּשְׁנָה שְׁדִינוּ בְּקוֹרָה.**
98 מתרצת הגמרא: **אוֹמֵר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, תְּבָרָא – אִבְנֵי דֵינִי מִשְׁנָה זֶה**
99 **מִקְשִׁים וּמְשַׁבְּרִים זֶה לְזֶה, וְלִכְךָ צָרִיךְ לֹמַר שְׁמִי שְׁשֵׁנָה הִלְכָה זֶה לֹא**
100 **שְׁנָה הִלְכָה זֶה. כְּלוּמַר דִּין זֶה שְׁנֵי בְּמַחְלֻקַת תְּנַאִים, וּמִשְׁנֵתִינוּ**
101 **נִשְׁנָה עַל יְדֵי שְׁנֵי תְּנַאִים שׁוֹנִים.**
102 תִּירוּץ נוֹסֵף: **אוֹמֵר רַבְּהִי, אִשָּׁם וְדָאִי עַל אִשָּׁם תְּלוּי קְרָמִית – וְכִי אַתָּה**
103 **מִקְשָׁה מִהֲרִישָׁא שְׁעוֹסֶקֶת בְּאִשָּׁם תְּלוּי עַל הַסִּיפָא הַעוֹסֶקֶת בְּאִשָּׁם**
104 **וְדָאִי, וְהִלָּא יִשׁ לְחַלֵּק בְּנִיהֶם, דְּאִשָּׁם וְדָאִי, בִּיּוֹן דְּלֹא צָרִיךְ לִיָּה לֹא**
105 **מְקַדִּישׁ לִיָּה, כְּלוּמַר הַקְּדִישׁוֹ רַק מִשּׁוּם שְׁסַבֵּר שׁוּדָאִי חֹטָא, וּבְאוּפּוֹן**
106 **זֶה לֹא הַקְּדִישׁוֹ עַל הַצַּד שִׁיתְבָּרַר שֶׁלֹּא חֹטָא וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהִבְיָא קִרְבָּן,**
107 **וְאִם כֵּן עַתָּה מְתַבְרַר שֶׁהַקְּדֻשָּׁתוֹ בְּטַעוֹת הוּא, וְנִחְשַׁבְתָּ לְבַהֲמַת חוֹלִין**
108 **שֶׁנִּשְׁחָטָה בְּעוֹרָה וְדִינָה בְּאִמַת בְּקוֹרָה, אֲבָל אִשָּׁם תְּלוּי שְׁבֵא עַל**
109 **הַסֶּפֶק, מִתּוֹךְ שְׁלִבּוֹ נִקְפָּה נוֹמֵר וּמְקַדִּישׁוֹ. דְּהֵינּוּ, בְּכַךְ שֶׁהַקְּדִישׁ אִף**
110 **שִׁידַע שׁוּדָאִי לֹא חֹטָא, גִּילָה בְּדַעַתוֹ שֶׁמְקַדִּישׁ מִשּׁוּם שְׁלִיבוֹ נִקְפּוֹ,**
111 **וְגַמֵּר בְּדַעַתוֹ לְהַקְדִּישׁוֹ אִף עַל הַצַּד שֶׁלֹּא חֹטָא, וְלִפְיֵךְ אִף כְּאִשָּׁם**
112 **מְתַבְרַר שֶׁלֹּא חֹטָא אִין זֶה הַקְּדֻשָּׁתוֹ שְׁלֵמָה, אִלָּא נִחְשַׁב כְּקֻדְשִׁים שְׁאִירַע**
113 **בְּהֵם פְּסוּל שְׁדִינִים בְּשְׂרִיפָה.**
114 מִמְשִׁיךְ רַבְּהִי: **אִלָּא אִי קְשִׁיָּא – אִם בֵּאת לְהַקְשׁוֹת עַל מִשְׁנֵתִינוּ אִשָּׁם**
115 **וְדָאִי עַל אִשָּׁם וְדָאִי קְשִׁיָּא – יִשׁ לֶךְ לְהַקְשׁוֹת מִמָּה שְׁשֵׁנִינִי לִגְבֵי**
116 **אִשָּׁם וְדָאִי עַל מָה שְׁשֵׁנִינִי לִגְבֵי אִשָּׁם וְדָאִי, דְּקִתְּנִי – שְׁשֵׁנִינִי לִגְבֵי**

1 **מֵאִי לְאוֹ דְּרַבִּי קְשִׁיָּא – הָאִם אִין כּוּוֹנַת רַב שֶׁשֶׁת בְּמָה שְׁאִמֵּר**
2 **דְּבִרְוֵי קִימִין דְּהִרְרָא לְמָרָה – שְׁחֹזַרְתָּ הַמִּתְנָה לְבַעֲלִיהָ [וְ-הַנּוֹתוֹן]**
3 **וְאֵינָה הַפְקָר, וְשֶׁלֹּא כְּדַבְרֵי רִישׁ לְקִישׁ.**
4 מתרצת הגמרא: **לֹא – אִין הַכוּוֹנָה שְׁחֹזַרְתָּ לְבַעֲלִים, אִלָּא הַכוּוֹנָה**
5 **שֶׁהַמִּתְנָה יִצָּא מִרְשׁוֹת הַנּוֹתוֹן וְדְבָרֵינוּ שֶׁל הַמְקַבֵּל קְשִׁיָּא, וְהוּא נְמִי**
6 **לֹא קְנִי לָהּ – וְאִף הוּא לֹא זֹכֵה בָּהּ, וְנִמְצָא שֶׁהִיא הַפְקָר וְכָל הַמְחֻזְקִין**
7 **כָּהּ, וְכָהּ כָּהּ, וְכִסְבַּרְתָּ רִישׁ לְקִישׁ.**
8 הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה עַל רִישׁ לְקִישׁ מְבַרִייתָא: **מִיתִיבִי – הַקְשׁוֹ בְּנֵי הִישִׁיבָה,**
9 **שְׁנֵינִי בְּבַרִייתָא, הָאוּמֵר לְהַכִּירוֹ שְׁהִידָה שׁוֹתֵף עִימּוֹ בְּשִׁדָּה, דִּין**
10 **וְדְבָרִים אִין לִי עַל שְׂדֵהָ זֶה, וְכֵן אִם אִמֵּר לוֹ אִין לִי עֶסֶק כָּהּ, וְכֵן אִם**
11 **אִמֵּר יְדִי מְסוּלְקַת הִימְנָה, לֹא אִמֵּר כְּלוּם – לֹא אִיבַדְתָּ אֵת זְכוּתוֹ**
12 **בְּשִׁדָּה. מְבִאֲרַת הַגְּמָרָא אֵת הַקּוּשִׁיא: וְהָא – וְהָרִי מִשְׁמַעוֹת לְשׁוֹן יְדִי**
13 **מְסוּלְקַת הִימְנָה, כֵּאֵי אִפְשִׁי דְמִי – הִיא כְּמִשְׁמַעוֹת לְשׁוֹן אִי אִפְשִׁי**
14 **בָּהּ, שְׁבִשְׁתִּיחֵן רַק אוֹמֵר שְׁאֵינוֹ רֹצֵחַ דְּבַר, וְקִתְּנִי לֹא אִמֵּר כְּלוּם,**
15 **דְּהֵינּוּ, שְׁאִמִּירָה כּוּז לֹא גוֹרַמַת לוֹ לְאִבְדֵי אֵת זְכוּתוֹ בְּשִׁדָּה, וְקִשָּׁה עַל**
16 **רִישׁ לְקִישׁ שְׁאִמֵּר שְׁאִמִּירַת 'אִי אִפְשִׁי' גוֹרַמַת לְמִקְבַּל לְאִבְדֵי זְכוּתוֹ**
17 **בְּמִתְנָה.**
18 מתרצת הגמרא: **שְׁאֵנִי הֵתָם – שׁוֹנָה הַדְּבַר שֶׁם בְּבַרִייתָא, (דְּאִמֵּר)**
19 **[דְּאִמְרִין] כִּי סִילַק נְפִישִׁיה – שְׁכֵאֲשֵׁר אִמֵּר שְׁמִסְלַק עֲצֻמוֹ מִהַשְּׁדָה,**
20 **כוּוֹנַת הִיתָה שְׁמִסְלַק עֲצֻמוֹ דְּמִין וְדְבָרִים, דְּהֵינּוּ שְׁאוּמֵר שֶׁלֹּא יְדוּן**
21 **עֲלֶיהָ עִם שׁוּם אֲדָם. וּמְדוּבָר בְּאוּפּוֹן שְׁאִמֵּר אֵת שְׁלוֹשַׁת הַלְשׁוֹנוֹת**
22 **בִּיחֵד, וְלִכֵּן כָּל הַלְשׁוֹנוֹת מִתְפַּרְשׁוֹת עַל מָה שְׁאִמֵּר בְּתַחֲלִילָה דִּין**
23 **וְדַבְרִים, אֲבָל מְנֻפָּה דְשְׂדָה – מְזוּכּוֹתוֹ בְּשִׁדָּה עֲצֻמָה לֹא סִילַק**
24 **נְפִישִׁיה – לֹא סִילַק עֲצֻמוֹ. וְאִין לְהַקְשׁוֹת מִכֵּאֵן עַל דְּבַרֵי רִישׁ לְקִישׁ,**
25 **שְׁעַסַק בְּאוּפּוֹן שֶׁהַמְקַבֵּל סִילַק עֲצֻמוֹ מִגּוֹף הַמִּתְנָה.**
26 הַגְּמָרָא מוֹסִיפָה לְהַקְשׁוֹת עַל רִישׁ לְקִישׁ מְבַרִייתָא אַחֲרַת: **מִיתִיבִי –**
27 **הַקְשׁוֹ בְּנֵי הִישִׁיבָה, שְׁנֵינִי בְּבַרִייתָא, הַפּוֹתֵב נְכֻסִי לְאַתְרִים – שְׁכִיב**
28 **מֵרַע הַמְזוּכָה נִכְסֵיוֹ לְאַחֲרִים עַל יְדֵי שֹׁטֵר מִתְנָה, וְהָיוּ בְּהֵן וְ-בֵין**
29 **הַנְּכֻסִים עֲבָדִים, וּבְתַחֲלִילָה שְׁתַּקְּ הַמְקַבֵּל, וְלְאַחַר מִכֵּן חוֹר וְאוֹמֵר הִלָּה**
30 **– הַמְקַבֵּל, אִי אִפְשִׁי כָּהּ, אִם הָיָה רַבּוֹ שְׁנֵי [מְקַבֵּל הַמִּתְנָה] כָּהּ,**
31 **אוֹמְרִין לְהַקְשִׁים בְּתֵרוּמָה, כִּיּוֹן שְׁזֹכֵה גַּם בְּהֵם לֹא הוֹעִילָה לוֹ**
32 **אִמִּירָתוֹ הָרִי עִם עַבְדֵיו. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֵּן גְּמַלְיָאֵל אוֹמֵר, בִּיּוֹן שְׁאִמֵּר**
33 **הַמְקַבֵּל אִי אִפְשִׁי כָּהּ, כְּכֵן וְכֵן בְּהֵן הַיּוֹרְשִׁין שֶׁל נוֹתָן הַמִּתְנָה.**
34 **כְּלוּמַר, הוֹעִילָה אִמִּירָתוֹ שֶׁלֹּא יִזְכֵּה בְּהֵם, וְאִם יוֹרְשֵׁי הַנּוֹתָן יִשְׂרָאֵלִים**
35 **הֵם, אִין הַעַבְדִּים אוֹכְלִים בְּתֵרוּמָה. וּמְבִאֲרַת הַגְּמָרָא כְּחֹלִין (ש)»**
36 **שְׁמַחְלוּקַת הַתְּנַאִים הִיא, הָאִם מָה שְׁצוּחַ לְכּוֹסֵף שְׁאֵינוֹ רֹצֵחַ בָּהּ,**
37 **מוֹכִיחַ עַל תְּחִילָתוֹ שֶׁלֹּא תְּחִילָתוֹ לְקַנּוּת, אוֹ שְׁמָא רַק עַתָּה חוֹר בּוֹ**
38 **וְאִין זֶה מוֹעִיל. אוֹמַרְתָּ הַגְּמָרָא: בְּשִׁלְמָא לְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֵּן גְּמַלְיָאֵל –**
39 **מוֹבֵן הַדְּבַר שְׁאִין לְהַקְשׁוֹת עַל רִישׁ לְקִישׁ מְדַבְרֵי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֵּן**
40 **גְּמַלְיָאֵל, כִּיּוֹן שְׁטַעֲמֵנוּ שֶׁל רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֵּן גְּמַלְיָאֵל הוּא מִשּׁוּם דְּקִסְבָּר**
41 **כִּי יְהִיב אֵינוֹשׁ מִתְנָה אֲדַעְתָּא דְּמְקַבְּלִין לָהּ מִיָּנִיה – כֵּאֲשֵׁר אֲדָם**
42 **נוֹתָן מִתְנָה נְתִינָתוֹ הִיא עַל דַּעַת שֶׁיִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, מִגְּמִילָא כִּי לֹא**
43 **מְקַבְּלִין לָהּ מִיָּנִיה דְּהִרְרָא לְמָרָה – כֵּאֲשֵׁר הַמְקַבֵּל אֵינוֹ רֹצֵחַ בְּמִתְנָה,**
44 **הִיא מְתַבְטֵלַת וְחֹזַרְתָּ לְרְשׁוֹת הַנּוֹתָן, וְכִיּוֹן שְׁסוֹבֵר רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֵּן**
45 **גְּמַלְיָאֵל שְׁהוֹכִיחַ סוֹפוֹ עַל תְּחִילָתוֹ שְׁכָלֵל לֹא רִצָּה לְקַבְּלָהּ, נִמְצָא**
46 **שֶׁלֹּא עַל דַּעַת כֵּן נִתְּנָה הַמִּתְנָה וְלִכֵּן חֹזַרְתָּ לְבַעֲלִים, וְאִין לְהַקְשׁוֹת**
47 **מְדַבְרֵיוֹ עַל רִישׁ לְקִישׁ הַסּוֹבֵר שְׁאִי אִפְשִׁי הִיא לְשׁוֹן הַפְקָר. אִלָּא**
48 **לְתַנָּא קִמָּא – אֲבָל לְפִי תֵּנָא קִמָּא שְׁסוֹבֵר שְׁאִין סוֹפוֹ מוֹכִיחַ עַל**
49 **תְּחִילָתוֹ, וְקִנְאוֹ הַשְּׁנִי, אִם כֵּן קִשָּׁה עַל רִישׁ לְקִישׁ, שְׁהָרִי אִי כִּי אוֹמֵר**
50 **– אִם סוֹבֵר לִגְבֵי כָּל מִתְנָה שְׁכֵאֲשֵׁר אִמֵּר אִי אִפְשִׁי כָּהּ, הַדִּין הוּא**
51 **שְׁכָּל הַמְחֻזְקִין כָּהּ וְכָהּ כָּהּ, כְּרִישׁ לְקִישׁ, אִם כֵּן הִכָּא – כֵּאֵן לִגְבֵי**
52 **מִתְנָת עַבְדִּים, דְּאוֹמֵר שְׁנֵי [הַמְקַבֵּל] אִי אִפְשִׁי כָּהּ, וּבְכַךְ הוֹפְקֵרוֹ**
53 **הַעַבְדִּים, וּמִיָּד מְחֻזְקִים הַעַבְדִּים בְּעֲצֻמָּם זְכוּכִים בְּעֲצֻמָּם וְיִוצֵאִים**
54 **לְחִירוֹת, אִם כֵּן הָיוּ לָהֶן יְרִים – יִשְׂרָאֵלִים רִגִילִים שְׁאִסְטוֹרִים בְּתֵרוּמָה,**
55 **שְׁהָרִי עַתָּה אֵינֵם עַבְדֵיו שֶׁל כְּהֵן, וְקִתְּנִי [וְ-נִמְצָא שְׁאוּכְלִים] יְרִים**
56 **תְּרוּמָה, וְהָרִי לֹא יִתְכַּן שֶׁהַתְּנָא יִאֲמַר כֵּן, אִלָּא עַל כְּרַחֵךְ סוֹבֵר תֵּנָא**
57 **קִמָּא שֶׁלֹּא כְּדַבְרֵי רִישׁ לְקִישׁ, וְאִמִּירַת אִי אִפְשִׁי אֵינָה מוֹעִילָה כָּלֵל**
58 **הַמְקַבֵּל זֹכֵה עַבְדִּים, וְכִיּוֹן שְׁהוּא כְּהֵן הֵם אוֹכְלִים בְּתֵרוּמָה.**

16 ששנינו בברייתא שדם דגים מותר לכתחילה, היינו באופן דלאית ביה
 17 – שיש בדם קשקשים, שניכר הדבר שהוא דם דגים, ולא יטעו להתיר
 18 מחמתו גם דם בהמה, ואילו דם אדם אסרה הברייתא בכל אופן,
 19 משום מראית העין, כיון שלא שייך בו היכר כשהוא כנוס. ופי' קאמר
 20 – ומה שאמר רב שדם דגים אסור, היינו באופן דלאית ביה – שאין בו
 21 קשקשים, שגזרו עליו חכמים איסור מחשש שיטעו ויתירו מחמתו גם
 22 דם בהמה.
 23 הגמרא מבארת את דין דם האדם: אָמַר רַב שְׁשֵׁת, דָּם מֵהַלְבִּי
 24 שְׂתִימ, אֲפִילוּ מִצְנֵת פְּרוּשׁ אֵין בּוֹ – אין אפילו מצוה מדרבנן לפרוש
 25 מאכילתו, אלא הוא מותר לכתחילה.
 26 מקשה הגמרא, מִיִּתְיָב, שֵׁנִינוּ בְּרִייתָא, דָּם הַמְּחֹלֵל, דָּם הַלֵּב, דָּם
 27 הַבְּלִיּוֹת וְדָם אֲכָרִים, הֲרֵי אֵלוּ בְּלֵא תַעֲשֶׂה. דָּם מֵהַלְבִּי שְׂתִימ, דָּם
 28 שְׂרָצִים וְרִמְשִׁים, אֲסוּר וְאֵין חַיִּב עָלָיו. ומבואר בברייתא שיש
 29 איסור באכילת דם אדם, ושלא כדברי רב ששת. מתרצת הגמרא: כִּי
 30 תִּנְיָא – מה ששנינו בברייתא שדם אדם אסור,

1 לפני כן שהוא אסור, מדובר בַּשְּׁלֵא בִּינְסוּ, ועדיין ניכר שהוא בא
 2 מאדם, ואם כן אין הטעם משום מראית העין, אלא זהו איסור בפני
 3 עצמו, וקשה, מִי אֲסוּר – וכי דם אדם שאינו כנוס אסור באכילה,
 4 וְהָא תִּנְיָא בְּרִייתָא, דָּם שְׁעָל גַּבֵּי כְּבֵד, שנשך האדם את הככר בפיו
 5 ויצא דם מבין שיניו על הככר, יש מצוה מדרבנן לפרוש מאכילתו,
 6 ולכן גִּזְרֵנוּ לְדָם מֵהַכֵּכֶר וְאִזְכְּלוּ לְכַבֵּר. אבל דם שָׁל בֵּין הַשִּׁינִים, כל
 7 זמן שנמצא בתוך פיו, אין בו אפילו מצות פרישה, אלא מוֹצְצוֹ
 8 וּבּוֹלְעוֹ וְאִינוּ הוֹשֵׁשׁ, כיון שאין מי שרואה זאת. ועל כל פנים מבואר
 9 שדם שעל גבי הככר שאינו כנוס, אין בו איסור גמור אלא רק מצוה
 10 לפרוש ממנו, ואילו בברייתא מבואר שדם מהלכי שתיים יש איסור
 11 גמור בכל אופן, ואף כשאינו כנוס וניכר שהוא דם אדם.
 12 הגמרא חוזרת בה מתירוצה הראשון, ומיישבת באופן אחר את
 13 הסתירה בין דברי רב לבין הברייתא. מתרצת הגמרא: אָלָא, באמת
 14 בין דברי רב ובין הברייתא עוסקים בדם כנוס, ולכן אסר רב דם דגים,
 15 שהרי לא ניכר שהוא דם מותר, ופי' תִּנְיָא הֵיִיא מִתְּנִיתָא – ומה

32 הרי יש לו ידיעה שלא חטא בשעת זריקת הדם שהיא שעת הסליחה,
 33 ואילו בסוגיא הקודמת התבאר שקרבן אשם תלוי בא רק כאשר אין
 34 ידיעה בשעת זריקת הדם שהיא שעת הסליחה. מתרצת הגמרא:
 35 אָמַר רַבָּא, רַבִּי יוֹסִי כִּסֵּר לֵה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּאָמַר כֹּל הַעֲזוּמָד לְיִזְרָק
 36 בְּזִרְזִיק דְּמִי. כלומר, דם המוכן לזריקה על המזבח נחשב כבר כזרוק.
 37 וממילא כיון שבשעה שהוכן הדם לזריקה עדיין לא נודע למקריב
 38 שלא חטא, נחשב הדם כזרוק וכלאחר סליחה, והקרבתו כשר.
 39 מקשה הגמרא: אִימַר דְּאָמַר [-אמנם אמרו] רַבִּי שְׁמַעוֹן את דבריו
 40 בְּמִידָּהּ [-בדבר] דְּעֲזוּמָד לְיִזְרָק, כגון דם בשאר הקרבנות, אָכֵל הָאֵי –
 41 דם זה, הרי באמת אֵין עֲזוּמָד לְיִזְרָק, שהרי עוד קודם זריקתו עתיד
 42 להיודע לע למקריב שלא חטא, ובאופן זה אין לנו לדון את הדם כזרוק,
 43 וממילא אין לדון את האשם תלוי כאילו נודע לו שלא חטא לאחר
 44 סליחה. וחוזרת הקושיא מדוע לפי רבי יוסי זרק הדם.
 45 מתרצת הגמרא: אִמְרֵי בְּמַעֲרַבָא – אמרו בארץ ישראל, קָסַבְר רַבִּי
 46 יוֹסִי, כִּלֵּי שְׂרֵת מְקַדְּשִׁין (בו) אֵת הַפְּסוּל בְּתַחֲלָה לְיִקְרַב. כלומר
 47 כיון שניתן הדבר בכלי שרת, מועיל הכלי שרת לקדש ולהחשיב את
 48 מה שבתוכו ככשר, ומותר לכתחילה להעלותו על המזבח, אף
 49 שבאמת הוא פסול. ולכן על אף שלפני זריקת הדם התברר שהקרבתו
 50 הוא חולין והדם פסול, מכל מקום כיון שכבר הונח בכוס, מותר
 51 לכתחילה לזרוקו על המזבח, וכיון שדין הדם להיזרק, ממילא הוא
 52 מתיר את הבשר באכילה.
 53 שנינו במשנה: אֲשֶׁם וְדָאֵי בֵּין כּוֹ'. וממשיכה המשנה: עגלה
 54 ערופה אינו כן, עד שלא נערפה תצא ותרעה בעדר, משנערפה תקבר
 55 במקומה. שעל ספק באה מתחלה, כיפרה ספקה והלכה לה.
 56 הגמרא דנה מתי חל איסור ההנאה בעגלה ערופה: אִיתְמַר – נאמר
 57 בבית המדרש, עֲנִלָּה עֲרוּפָה אִימְתִי נִאֲכַרְת – מאיזה זמן אסורה
 58 בהנאה. רַב הַמְּנוּנָא אָמַר, מְחִיִּים, רַבָּא אָמַר, לְאַחַר עֲרִיפָה.
 59 שואלת הגמרא: בְּשִׁלְמָא לְרַבָּא – דינו של רבא מובן, שאוסרה
 60 מִעֲרִיפָה דְּאִיתְעִבִיד בַּהּ מַעֲשָׂה – משעה שנעשה בה מעשה העריפה,
 61 וזמן זה הוא זמן מסויים, אָלָא לְרַב הַמְּנוּנָא לא מובן מִאִימְתִי כוונתו
 62 שנאסרת, כלומר מאיזה זמן מסויים בחייה היא נאסרת.

1 נודע לו לאחר שנשחט וקודם זריקת הדם הֲרֵי זֶה יִקְבֵר, ומצד שני,
 2 אִימָא סִיפָא – אמור את הסיפא שבה שנינו לגבי אשם ודאי שנורק
 3 כבר דמו, ואחר כך נודע שלא חטא. וְהַבְּשֵׁר יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.
 4 וְהָא וְדָא תִבְרָא – זו ודאי סתירה בין שני חלקי המשנה, וצריך לומר
 5 שְׁמִי שְׁשֵׁנָה זֶה לֹא שְׁשֵׁנָה זֶה. כלומר מחלוקת תנאים היא, ומי ששנה
 6 את הדין של קודם זריקה סובר שחולין שנשחטו בעזרה בקבורה, ומי
 7 ששנה את הדין של לאחר זריקה סובר שהם בשריפה.
 8 תירוצו נוסף על הקושיא מאשם ודאי על אשם ודאי: רַב אֲשֵׁי אָמַר,
 9 (רִישָׁא דְקִתְנֵי בְּאֲשֶׁם תְּלוֹי וְהַבְּשֵׁר יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה לֹא קִשְׂיָא)
 10 לעולם חולין שנשחטו בעזרה דינם בקבורה, ומה שבסיפא הבשר
 11 יוצא לשריפה, הוא מְשֻׁם לְאַחַר זְרִיקָה מִתְּחִילֵי כְּזַבְּחָא פְּסוּל – דומה
 12 הדבר לקרבן שאירע בו פסול, וכיון שכן, אילו היו אומרים לקוברו
 13 היה מקום לטעות שכן דינם של קדשים שנפסלו, ועל כן תיקנו
 14 שלאחר זריקה יהיה דינו בשריפה.
 15 שנינו במשנה: נִזְרָק הַדָּם שֶׁל הָאֲשֶׁם הַתְּלוֹי קוּדֵם שְׁנוּדַע לוֹ שֶׁלֹא
 16 חֲטָא, הַבְּשֵׁר יֵאָכֵל.
 17 שואלת הגמרא: וְאִמָּאֵי – מדוע לאחר זריקה נאכל הבשר, הָא הוּיָא
 18 לֵיה יְדִיעָה – הרי מביא הקרבן יודע עתה שלא חטא, ואילו לגבי
 19 אשם תלוי נאמר בתורה (ויקרא ה' יח) 'זהו לא ידע', דהיינו שדין אשם
 20 תלוי הוא רק כשאינו יודע אם חטא. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבָּא,
 21 אָמַר קְרָא – נאמר בפסוק העוסק באשם תלוי (שם) 'וְהוּא לֹא יָדַע
 22 וְנִסְלַח לוֹ', דהיינו שדווקא בשעת הסליחה צריך שלא תהיה לו
 23 ידיעה, ושעת הסליחה היא בשעת זריקת דמו של האשם שהיא עיקר
 24 הכפרה, וְהָא [-וזה] לֹא הוּיָא לֵיה יְדִיעָה בְּשַׁעַת סְלִיחָה – לא היתה
 25 לו ידיעה בשעת זריקה, ולכן אף שנודע לו קודם אכילה שלא חטא,
 26 דינו כאשם תלוי כשר ומותר בשרו באכילה.
 27 שנינו במשנה לגבי אשם תלוי: אם משנשחט נודע לו, ישפך הדם
 28 והבשר יצא לבית השריפה וכו', רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֲפִילוּ אִם הַדָּם
 29 כְּבוֹס כּוֹ' זורק הדם עתה על המזבח והבשר יאכל.
 30 הגמרא מבררת את שיטת רבי יוסי. שואלת הגמרא: לְרַבִּי יוֹסִי,
 31 אִמָּאֵי [-מדוע] וְזָרַק הַדָּם, הָא הוּיָא לֵיה יְדִיעָה בְּשַׁעַת סְלִיחָה –